

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Kırşehir'in Kervansaray Dağları'nda Koç Holding ve Fernas ortaklığındaki Defaş Madencilik tarafından yürütülmek istenen ve ÇED raporu onaylanan madencilik projesi hakkında Kırşehir halkının, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının itirazları bulunmaktadır. Özellikle Kırşehir Kent Konseyi'nin bağımsız analizleri, projenin beyan edilenin aksine bir altın madeni değil, asıl olarak yüksek oranda Nadir Toprak Elementleri (NTE) madenciliği hedeflediğini ortaya koymuştur. Cevherde altından çok daha yüksek oranlarda (800 kat titanyum, 264 kat seryum, 140 kat lantan, 85 kat lityum, 45 kat toryum ve 10 kat uranyum dahil) NTE ve stratejik elementlerin bulunduğu tespit edilmiştir. Madencilik faaliyetinde kullanılacak suyun ise Kapulukaya Barajı'ndan getirileceği iddia edilmektedir. Projenin, Kırşehir ve Ankara'nın su kaynaklarını kirleteceği ve RAMSAR sözleşmesiyle koruma altında bulunan Seyfe Gölü'nü kurutacağı yönündeki iddialar da mevcuttur. 21 yıl sürecek olan projenin Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) raporuna göre bölgede beş ayrı ocak açılacak ve 1200 hektar ÇED sahasının önümüzdeki yıllarda ruhsat sahasının tamamına denk gelen 5800 hektara kadar genişleyeceği öngörülmektedir.

Bu bağlamda;

1. Kırşehir Kent Konseyi'nin tespitlerine göre cevherde altından katbekat fazla (örneğin 800 kat titanyum) stratejik element bulunması, ruhsatın temel amacının dışında bir faaliyet yürütüldüğü veya planlandığı şüphesini uyandırmaktadır. Altın madeni ruhsatıyla yasal zemin yaratılarak, ruhsat dışı ve stratejik öneme sahip NTE madenciliği yapılması (yani kanunen kaçak madencilik faaliyetinde bulunulması)

ihtimaline karşı Bakanlığınızın bir incelemesi veya denetimi başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa sonuçları nedir?

2. ÇED raporunda beyan edilen düşük altın oranına karşın, tespit edilen yüksek stratejik element rezervleri göz önüne alındığında, projenin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin NTE madenciliğinin risklerini kapsayacak şekilde yeniden ve daha detaylı bir şekilde değerlendirilmesi düşünülmekte midir?
3. Şirketin ÇED raporunda açıkça belirtilen “Cevher, yurt dışında zenginleştirilecektir” ifadesi ve her yıl 200 bin ton konsantre cevherin yurt dışına gönderileceği bilgisi doğru mudur? Doğru ise, cevherin taşınacağı ülke/ülkeler hangileridir?
4. Söz konusu cevherin yurt dışına gönderilecek olması, iktidarın “Yerli ve Milli” madencilik vurgularıyla çelişmekte midir? Türkiye’nin stratejik NTE kaynaklarının, zenginleştirme süreci yurt dışında yapılacak şekilde özel holdingler aracılığıyla çıkarılıp sevk edilmesinin ülke ekonomisine ve teknolojik bağımsızlığına katkısı ne olacaktır?
5. Projenin şimdiki haliyle 1200 ha ama şirketin ÇED raporunda ifade ettiği üzere önümüzdeki yıllarda ruhsat sahasının tamamında büyütüldüğü takdirde 5800 ha gibi devasa bir alanı kaplayacağı on yıllar boyunca süreceği dikkate alındığında, bu büyüklükteki bir madencilik faaliyetinin (özellikle tehlikeli elementler içeren NTE madenciliği) bölge ekosistemi ve halk sağlığı üzerindeki olası uzun vadeli etkilerini tespit etmek için Bakanlığınız Sağlık Bakanlığı ile bir çalışma yürütmüş müdür?
6. Projenin Kırşehir ve Ankara’nın su kaynaklarını tüketeceği ve Seyfe Gölü’nü kurutacağı yönündeki iddialarına karşı Bakanlığınızın yaptığı bilimsel ve bağımsız çalışmalar nelerdir?
7. Kapulukaya Barajı’nın suyunun madencilik faaliyetine tahsis edilmesi durumunda, bölgedeki tarımsal sulama ve içme suyu ihtiyacının nasıl karşılanması planlanmaktadır?
8. Kırşehir halkının ve yerel yönetiminin bu projeye karşı gösterdiği kitlesel tepkiler ve eylemler dikkate alınmış mıdır? İtirazlara rağmen projenin onaylanmasının gerekçeleri nelerdir?
9. Kırşehir ilinde kaç adet metalik madencilik ruhsatı verilmiştir? Toplam sahası kaç hektardır?

10. Kırşehir ilinde verilen toplam maden ruhsatı kaç adettir? Ruhsatların toplam alanı kaç hektardır?
11. Bakanlığınız, NTE ve diğer stratejik elementlerin tespiti, potansiyel riskleri ve cevherin yurt dışına taşınması konularında halkı ve yerel paydaşları aydınlatmak üzere şeffaf ve detaylı bir bilgilendirme yapmayı planlamakta mıdır?
12. ÇED sahasının iki ilçenin sınırlarını kapsadığı görülmektedir. Lakin sadece Boztepe ilçesinde halkın katılımı toplantısı yapılmış, merkez ilçe ve buna bağlı olarak madenin etkisi altında kalacak olan Özbağ kasabası halkı bilgilendirilmemiştir. Halkın ÇED hakkında bilgilendirilmesi usulen zorunlu değil midir?
13. Yüzlerce kuş türüne ev sahipliği yapan Seyfe Gölü RAMSAR sözleşmesiyle korunmakta ve ayrıca özellikle ÇED sahası içinde ve yakın çevresinde bulunan ve BERN sözleşmesiyle korunan lokal ve bölgesel endemik flora ve fauna türleri bulunmaktadır. Bakanlığınızın uluslararası taahhütlere aykırı olacak şekilde zarar görmesi muhtemel türlere ilişkin almakla mükellef olduğu tedbirler nelerdir?
14. DSİ genel müdürlüğünün Tüpraş ile yaptığı Kapulukaya barajından su tahsisi anlaşmasına istinaden tahsis edilen suyun bir kısmının DEFAŞ'a verilmesi anlaşma hükümlerine uygun mudur? TÜPRAŞ ile önceden yapılan anlaşmaya ek olacak şekilde DEFAŞ'a su tahsisi anlaşması yapılmasının hukuki geçerliliği mümkün müdür?
15. DEFAŞ madenciliğin Kapulukaya Barajından ÇED sahasına kadar yapacağı 80 km iletim hattının projesi var mıdır? Onaylanmış mıdır? Proje kapsamında ihale hattı üzerinde bulunması olası su kaynakları, flora ve fauna çeşitliliği, doğal ve tarihi koruma alanları tespit edilmiş midir? Hat üzerinde bulunan şahıslara ait tapulu arazilere dair hukuki işlemler başlatılmış mıdır? Bu işlemler yapılmadan ÇED onayı verilebilir mi?
16. Karot numuneleri analiz raporlarına istinaden varlığı tespit edilen altın dışındaki nadir metallerin akıbetine dair bilgilendirmeler, onaylanan ÇED raporunda açıkça belirtilmiş midir? Belirtilmediyse zenginleştirilmiş cevher içinde bulunan nadir metallerin akıbetlerine dair tasarrufunuz olacak mıdır? Cevher içinde altın haricinde bulunan diğer element ve minerallerin çıkarılması, işlenmesi, taşınması ve

satışına dair bilgilerin olmadığı bir ÇED'in tarafınızca onaylanması mümkün müdür?

17. Kırşehir ilinde yaklaşık 400 bin küçükbaş, 300 bin büyükbaş hayvancılık yapılmakta olduğu göz önüne alındığında, ÇED sahası içinde kalan yaklaşık 600 ha boyutlarındaki meranın kaybı nedeniyle, ayrıca faaliyetler sırasında toz, gürültü ve kimyasal kirlilik etkenleri nedeniyle olumsuz etkilenecek yakın mesafe meralarda hayvancılık yapanların zararlarını karşılamak ve hayvancılık faaliyetlerini sürdürebilmeleri için gerekli tedbirler planlanmış mıdır? Planların ayrıntıları nelerdir?
18. ÇED sahası içinde kalan ve yok edilecek yaklaşık 300 ha tarım alanı başta olmak üzere yakın çevresinde toz, kirlilik vs. nedenlerle zarar görecektir. Tarım alanlarına dair çiftçilerin zararlarını karşılanması ve tarımsal faaliyetlerini sürdürebilmelerine dair planlamalar yapılmış mıdır? Planların detayları nelerdir?